

СОЛОНГОСЫН УТГА ЗОХИОЛЫН МОНГОЛ ОРЧУУЛГЫН ТОЙМ

Г. Эрдэнэчимэг⁶⁰

Товч утга: Солонгосын уран зохиолыг монгол хэлээр орчуулсан бүтээлийг 1990-ээд оноос өмнөх ба хойшихи гэж хоёр ангилж болно. 1990-ээд оныг зааг болгон авч үзсэний учир нь энэ үеэс солонгос хэлтэй үндэсний мэргэжилтэй боловсон хүчинг Монголын их дээд сургуулиудад бэлтгэж эхлэсэнтэй холбоотой. Энэхүү өгүүлэлд 1990-ээд оноос хойшихи Солонгосын утга зохиолыг монгол хэлээр орчуулсан байдлыг тоймлон өгүүлэв. Дипломат харилцаа тогтоосноос хойшихи хугацаанд чамгүй тооны бүтээлийг орчуулж, монгол уншигчидад танилцуулсан бөгөөд үүнд БНСУ-ын утга зохиолын орчуулгын сангуудын дэмжлэг туслалцаа чухал үүрэг гүйцэтгэв. Ялангуяа Солонгосын эртний сонгодог уран зохиолын хоёр ч бүтээлийг монгол сонгодог бичгийн хэлээр чадварлаг орчуулсан нь анхаарал татаж байна. Үүний зэрэгцээ чанарын хувьд тун тааруухан бүтээл ч гарсаар байгаа нь орчуулгын шүүмж хөгжихгүй байгаатай тодорхой хэмжээгээр холбоотой тул сүүлийн хорь гаруй жил солонгос хэлнээс орчуулга хийж, туршилага хуримтлуулсан орчуулагч нар энэ чиглэлээр манлайлан ажиллах шаардлагатай байна.

Түлхүүр үг: Монгол солонгос орчуулга, солонгос монгол орчуулга, яруу найргийн орчуулга, үргэлжилсэн үгийн зохиолын орчуулга, эртний сонгодог уран зохиол

Социализмын үед монгол уншигчид гадаадын уран зохиолтой танилцахдаа голцуу орос хэлнээс монгол хэлээр орчуулсан бүтээлтэй танилцаж ирсэн бөгөөд тухайн үед орчуулгын бүтээл хатуу цензур дамжисны дараа хэвлэгдэн олон нийтийн гарт хүрдэг байсан тул уншигчидад дэлхийн сонгодог уран зохиолын амт шимтийг зүй ёсоор нь мэдрүүлсэн гайхамшигтай бүтээлүүд гарч байжээ. 1990-ээд оноос Монгол улс нийгмийн шинэ тогтолцоо руу шилжин орсноор утга зохиолын орчуулга ч бас хөгжлийн өөр шат руу шилжин оров. Хоёр дахь гадаад хэлээр орос бус англи хэлийг сонгосноос хойш урьд өмнө нь хаалттай байсан дэлхийн олон орны уран зохиолыг англи юм уу тухайн хэлнээс нь монгол хэлээр орчуулж эхлэлээ. Хуучин системийн үед уран зохиолын орчуулгыг голцуу авьяас билгээрээ тодорсон зохиолч нар хийдэг байсан бол энэ үеэс гадаад хэлийг тодорхой хэмжээнд эзэмшсэн бол хэн ч хийх боломжтой болов. Шинэ үеийн орчуулагч нарын орчуулах ур чадвар, орчуулгын чанар ахмад

⁶⁰ МУИС, ШУС, ХУС-ын Ази судлалын тэнхимийн багш, докторант

үеийнхний түвшинд хүрэхгүй байгааг шүүмжлэн хэлэх дуу хоолой ч цөөнгүй сонсогдож байна.⁶¹

2005 онд ШУТИС-ийн багш Н.Мэнд МУИС-ийн ГХСС-ийн Солонгос судлалын тэнхмээс эрхлэн гаргасан “Солонгос судлал” сэтгүүлд “Монгол хэлээр орчуулсан Солонгосын уран зохиолын тойм” хэмээх өгүүлэл хэвлүүлсэн юм. Уг өгүүлэлд 1921-1990 онд монголоор орчуулсан гадаадын уран зохиолын болон монгол номын бүртгэл, номзүйн цуврал ном болон 1990 оноос хойш гарсан төвийн сонин сэтгүүлийг шүүрдэн нягталж, монгол хэлээр орчуулсан солонгосын уран зохиолын номзүйг гаргахыг зорьсон байна.

2010 онд доктор Д.Сайнбилэгт “Монгол хэлээр орчуулсан Солонгосын уран зохиолын тухай” илтгэлийг солонгос хэлээр тавьсан. Дээрхи хоёр судлаачийн судлагаанд 1990-ээд оноос өмнөх орчуулгын талаар дэлгэрэнгүй дурдсан тул 1990-ээд оноос хойшхи орчуулгын талаар голлон авч үзье.

1990 онд БНСУ-тай Монгол улс дипломат харилцаа тогтоож, 1991 оноос Монголын их дээд сургуулиудад солонгос хэлтэй үндэсний боловсон хүчин бэлтгэж эхлэсэн билээ. Энэ үеэс эхлэн монгол уншигчид Өмнөд Солонгосын уран зохиолын шилдэг бүтээлтэй танилцаж эхлэв. Солонгосын дунд, ахлах сургуулийн уран зохиолын хичээлийн хөтөлбөрт тусгагдсан 1930-аад оны шилдэг өгүүллэгүүдээс дээжлэн орчуулж “Солонгос өгүүллэгийн дээжис” эмхтгэлийн 1-р дэвтэрийг 1997 онд гаргасан бөгөөд орчуулгыг доктор Б.Лхагваагийн удирдлагаар МУИС-ийн анхны солонгос хэлний ангийн оюутнууд гүйцэтгэсэн юм. 2000 онд “Солонгосын шилдэг өгүүллэгийн дээжис” эмхтгэлийн 2-р дэвтрийг гаргасан ба түүнд 1920-оос 1990-ээд оны утга зохиолын шагнал хүртсэн өгүүллэгүүд оржээ.

Яруу найргийн орчуулга мөн багагүй хийж ирсэн ба 1997 онд яруу найрагч Гү Жүнь хой-н “Өмнөд Солонгосоос нисч ирсэн шувуу” (орчуулсан Ж.Батгөр, Д.Сайнбилэгт, Сон Ыи минь) хэмээх шүлгийн эмхтгэл гарав.

Монголоор орчуулсан яруу найргийн бүтээл дундаас хамгийн их анхаарал татаж буй нь “Солонгосын сонгодог яруу найраг”, “Орчин цагийн Солонгосын шүлэг” (орчуулсан Квөн Сон хүн, Д.Дамба тэргүүн дэвтэр, 2005, дэд дэвтэр 2007, Мэргэн үгс ХХК) болно. Солонгосын яруу найргийг монгол хэлээр уран яруу орчуулсан, орчуулгын чанарын хувьд хамгийн сайн болсон бүтээл юм. Үүнээс гадна “Солонгосын шилдэг 50 шүлэг” (орчуулсан И Анна, Улаанбаатар ИС, 2006), Ким Соверийн шүлгийн түүврийн орчуулга болох “Агарууны цэцэг” (орчуулсан Д.Нармандах) зэрэг эмхтгэл бий. Сүүлийн жилүүдэд Монгол ба БНСУ-ын зохиолчдын хооронд хамтын ажиллагаа хөгжсөөр байгаа бөгөөд тэр хэрээр яруу найргийн орчуулга ч бас шинэ шатанд дэвшинэ хэмээн найдаж байна.

⁶¹ D.Sainbiligt. 「몽골어로 소개된 한국문학 및 번역에 대한 고찰」, 2010.

2006 онд Д.Сайнбилэгт “Чүнгхянг бүсгүйн домог” хэмээх эртний сонгодог уран зохиолыг монгол хэлээр орчуулав. Хятадын сонгодог уран зохиолын нөлөө ихтэй уг зохиолыг монгол хэлээр орчуулах нь орчуулагчийн яс чанарыг шалгасан бэрх ажил байсан нь тодорхой. Монгол сонгодог бичгийн сайхан хэлээр орчуулсан уг бүтээл нь уран зохиолын төдийгүй соёл, орон судлалын чиглэлээр мэргэшиж буй оюутан сурагчидад тун сайн гарын авлага болж буй. Мөн 2008 онд Солонгосын ард түмний оюуны бахархал болсон “Утгыг тайлж хялбаршуулсан Хүнмин жонгым” зохиолыг монгол хэлээр орчуулсан. Уг зохиол нь 1962 онд БНСУ-ын Үнэт өвийн 70-рт бүртгэгдсэн бөгөөд 1997 онд ЮНЕСКО-гийн дэлхийн бичиг үсгийн өвд бүртгэгдсэнээр солонгосчууд төдийгүй дэлхий нийтийн анхаарлыг татах болжээ.⁶² Хэн, хэрхэн зохиосон нь тодорхой цөөхөн бичиг үсгийн нэг болох хангыл-солонгос үсгийг зохиох болсон хэрэгцээ шаардлага, зарчим зэргийг тайлбарласан уг номыг монголоор орчуулсан нь Монголын Солонгос судлалын хөгжилд үнэтэй хувь нэмэр оруулжээ.

Ийнхүү өндөр үнэлж болох бас нэг бүтээл бол Ц.Цэрэндоржийн орчуулсан Солонгосын түүхийн тулгуур сурвалжийн нэг болох “Гурван улсын нөхсөн судар” юм. Уг судар нь түүх, археологи, хэл шинжлэл, угсаатны зүй, шашин, философи, газар зүйн судлагааны үнэт хэрэглэгдэхүүн бөгөөд Корйё улсын сүүл үед Ирйёнъ (1206-1289) хэмээх их хуврагийн зохиосон албан бус түүх юм. Түүнийг орчин цагийн солонгос хэлээр хөрвүүлсэн хэдэн арван орчуулга гарснаас гадна япон, англи, герман хэлээр орчуулжээ. Тэдгээрийн дотроос Солонгосын нэрт түүхч, эрдэмтэн И Бйёндо-гийн орчуулга хамгийн сайнд тооцогдох агаад түүнд голлон тулгуурлаж орчуулсан бөгөөд зохиогчийн болон орчуулагчийн тайлбар, нанхиад үсгээс бичсэн эртний солонгос эхийн хамтаар хэвлэн гаргажээ.⁶³ Хэр баргийн орчуулагч бэрхшээдэг эртний сонгодог уран зохиолын орчуулгад хүчээ сорьсон Ц.Цэрэндорж Хө гюнь-ий “Хон гил дон нэрт шаштир”-ыг монгол хэлээр орчуулсан нь монгол уншигчидад Солонгосын уран зохиолын их өвтэй танилцах бас нэгэн боломжийг олгов.

Өмнөд Солонгосын улс төрч, бизнесмэн зэрэг алдартай хүмүүсийн намтрыг орчуулсан бүтээлийн тоо нэлээн хэдэд хүрээд байна. ОУХДС-ийн багш Ж.Баттөр солонгос хэлнээс арав гаруй ном орчуулсны бараг тэн хагасыг намтар зохиол эзлэдэг. Өргөн мэдлэг, шаргуу хөдөлмөр, тэсвэр тэвчээр шаарддаг энэхүү ажилд нэлээд гаршсан тэрбээр орчуулагч хүн бол орон судлаач байх ёстой хэмээн үздэг.⁶⁴

1. Ким Ү жүн, “Хорвоо дэлхий уудам, хийх ажил их байна”, орчуулсан

⁶² БНСУ-ын Үндэсний хэлний хүрээлэн, “Утгыг тайлж хялбаршуулсан Хүнмин жонгым”, орчуулсан Д. Сайнбилэгт, 2008.

⁶³ Ирйёнъ, “Гурван улсын нөхсөн судар”, орчуулсан Ц. Цэрэндорж, Ж. Гантулга, Улаанбаатар 2009.

⁶⁴ <http://old.24tsag.mn/content/32287.shtml> Ж. Баттөр, “Орчуулагч орон судлаач болох нь”

- Б.Лхагваа, 1993
2. И Мёнбаг, “Ажлаар амьсгалсан он жилүүд”, орчуулсан Ж.Баттөр, 2009, КОМЕХ.
 3. Ким Гү, “Солонгосын баатар Ким Гү-гийн дурдатгал” орчуулсан Ж.Баттөр, Улаанбаатар, 2009.
 4. О Вөнчөл, “Пак Жөн хьи” орчуулсан Ж. Баттөр,
 5. Бэг Ён жүн, “Би үнэнч шударга хөдөлмөрөөр Америкийг байлдан дагуулсан” орчуулсан Ж.Баттөр, 2010.
 6. Пак Гынхе, “Цөхрөл намайг хатуужуулж, найдвар намайг урагшлуулдаг”, орчуулсан Ж.Баттөр, Г.Эрдэнэчимэг, 2013, Nepko.

Монгол уншигчидыг Солонгосын уран зохиолтой танилцахад БНСУ-ын сангуудын дэмжлэг их үүрэг гүйцэтгэсэн гэдгийг онцлон дурдах ёстой. Тухайлбал, 1996 онд байгуулагдсан “Утга зохиолын орчуулгын сан” Солонгосын утга зохиолыг дэлхийд сурталчилан таниулах зорилгоо биелүүлэхийн тулд идэвхитэй ажиллаж ирсэн бөгөөд уг сангийн дэмжлэгээр Монголд 10 бүтээл орчуулагдан хэвлэгдснийг доор танилцуулав.

№	Төрөл	Зохиолын нэр солонгосоор	Орчуулгын нэр	Зохиолч	Орчуулагч	Хэвлэлийн компани
1	Орчин үе/тууж	이문열 중단편집- 우리들의 일그러진 영웅 외	Манай ангийн Овгор	<u>이문열</u> И Мүн ёл	Даваасамбуу Эрдэнэсүрэн	ADMON
2	Орчин үе /шүлэг	황지우 시선- 나는 너다	БИ БОЛ ЧИ ЮМ	<u>황지우</u> Хван Жи ү	Цэрэнхорлоо	SOYOMBO
3	Орчин үе/тууж	바리데기	Бари гүнж	<u>황석영</u> Хван Сөг йөн	Цэрэнхорлоо	СОЁМБО (Soyombo)
4	Хүүхдийн	나는 할머니와 산다	Би эмээтэйгээ амьдардаг	Чхой Минь гйөн	Даваасамбуу Эрдэнэсүрэн	Nom Hur
5	Орчин үе/тууж	나의 집을 떠나며	Гэрээ орхисон минь	<u>현길연</u> Хйёнъ Гир ёнъ	И Анна, Г. Баярмаа	Bolor Sudar Publishing house
6	Орчин үе/тууж,	한국 현대	СОЛОНГО СЫН	<u>황석영</u>	Цэрэнхорлоо	МӨНХИЙН

Олон хэлний орчуулгын тойм

№	Төрөл	Зохиолын нэр солонгосоор	Орчуулгын нэр	Зохиолч	Орчуулагч	Хэвлэлийн компани
	өгүүллэг	중단편선	ШИЛДЭГ ЗОХИОЛЫ Н ДЭЭЖИС	Хван Сөг йөн		ҮСЭГ
7	Орчин үе /шүлэг	종이	ЦААС	<u>신달자</u> Шинь Дал жа	Цэрэнхорлоо	SOYOMBO
8	Сонгодог	춘향전- 열녀춘향수 절가-	Чүнхянг бүсгүйн домог	Зохиогч тодорхойгүй	Д. Сайнбилэгт	МӨНХИЙН ҮСЭГ
9	Орчин үе/тууж	엄마를 부탁해	Эжийгээ даатгая	<u>신경숙</u> Шинь Гйөн сүг	Сүрэн Банзрагч	Selenge Press
10	Орчин үе/тууж	난장이가 쏘아올린 작은 공	Одой хуний хӨӨРгӨсн БяцхАН БӨмБӨлӨг	<u>조세희</u> Чо Сэ хьи	Нандинцэцэг, Чөн Ён хван	SOYOMBO
11	Орчин үе/шүлэг	우연에 기댈 때도 있었다	-	<u>황동규</u> Хван Дон гюү	Түмэн жаргал	Soyombo
12	Хүүхдийн	마당을 나온 암탉		<u>황선미</u> Хван Сөнъ ми	Сүрэн	
13	Орчин үе/тууж	조드-가난한 성자들	-	김형수 Ким Хйөн сү	Нэргүйн Мэнд, Дүгэржавын Бизьяа	
14	Орчин үе/шүлэг	불꽃 비단벌레		<u>최동호</u>	Түмэн заргал	

Үүнээс гадна 1993 онд байгуулагдсан “Тхайсанъ соёлын сан”-гийн дэмжлэгээр нэг тууж, нэг түүвэр зохиол орчуулж хэвлүүлсэн ба хоёр бүтээлийг орчуулж байна.

№	Төрөл	Зохиолын нэр солонгосоор	Орчуулгын нэр	Зохиолч	Орчуулагч	Хэвлэлийн компани
1	Дунд үе тууж	하늘꽃	Тэнгэрийн цэцэг	И Инь хва	Даваасамбуу Эрдэнэсүрэн	Мөнхийн үсэг 2007
2	Орчин үе/тууж	고산자	Ко Сан жа	<u>박범신</u> Паг Бөм шинь	Г. Эрдэнэчимэг	Мөнхийн үсэг 2010
3	Эрт үе/түүвэр зохиол	한국의 담	Солонгос үндэстний үлгэр домог		Даваасамбуу Эрдэнэсүрэн	Admon 2011
4	Орчин үе /өгүүллэгийн түүвэр	자전거도독	Унадаг дугуйн хулгайч	박완서 Паг Ван сө	А. Нарангэрэл, Кан Сөн хва	SOYOMBO хэвлэгдээгүй
5	Орчин үе/тууж	사람의 향기	Хүний үнэр	송기원 Сон Ги вонь	Даваасамбуу Эрдэнэсүрэн	хэвлэгдээгүй

Монголоор орчуулсан Солонгосын утга зохиолын тоймыг товч танилцуулахад ийм байна. Цаашид монгол-солонгос, солонгос-монгол орчуулгын бүтээлийн бүртгэл, ном зүйг үйлдэж, цахимжуулах шаардлагатай байна. Улсын болон хотын, их сургуулиудын номын сангуудад энэ төрлийн орчуулгын буланг байгуулах, их дээд сургуулийн сургалтын хөтөлбөрт болон заавал унших номын жагсаалтад оруулах, хөдөлмөр хөрөнгө зарж орчуулсан бүтээлийг олны хүртээл болгохын тулд янз бүрийн арга хэмжээ зохион байгуулах шаардлагатай. Олны хүртээл болгохгүй бол эдгээр бүтээлүүд тун богино настай болно гэдэг нь тодорхой. Энэ талаар БНСУ-аас суралцах зүйл их бий.⁶⁵

Орчуулгын чанарын асуудал бараг орхигдоод байгааг дурдахгүй байж болохгүй. 1990-ээд оноос хойш солонгос хэлнээс энэ олон зохиолыг монгол

⁶⁵ D. Sainbiligt. 「몽골어로 소개된 한국문학 및 번역에 대한 고찰」, 2010.

хэлээр орчуулсан атал “Монголын нууц товчоо”-ны солонгос орчуулгыг харьцуулж судласан магистрын зохиолыг эс тооцвол орчуулгын шүүмж ганц ч гараагүй байна. Миний олж үзсэнээр орчуулгын алдаанд шинжилгээ хийсэн ганц ажил байгаа нь ОУУБИС-ийн багш Амартайваны бичсэн “Орчуулгыг даатгая” юм.⁶⁶ Сүүлийн хориод жил солонгос хэлнээс орчуулга хийж, туршлага хуримтлуулсан орчуулагч нар энэ чиглэлээр манлайлан ажиллах шаардлагатай байна.

Уран зохиолын орчуулгын номзүй

(Монгол хэлнээс солонгос руу)

Орчуулагч, бүтээл, зохиогчийн нэр гэсэн дарааллаар бичив.

I. Үргэлжилсэн үг

1. Роман, тууж

1. 김희숙 역, “만두하이”, 나차구 도루지 소설,
2. 테, 난딩체체그 역, “황금꽃”, 에르, 초이놈, Р.Чойном, “Хар цэцэг” тууж, 2008.
3. 유원수 역, “맑은 타미르 강” 1, 2, 차다라발로도이담바, 민음사, 2007; Юү Вөнъ сү, “Тунгалаг Тамир”, Ч.Лодойдамба, Миньымса, 2007.
4. 이안나 역, 아요르잔, 샤먼의 전설, 자음과모음, 2012; И Анна, “Бөөгийн домог”, Г.Аюурзана, Мөнхийн үсэг, 2010.
5. 이안나 역, 아요르잔저, 눈의 전설, 이룸, 2007; И Анна, “Цасны роман”, Г.Аюурзана,
6. 이안나 역, 자르갈새홍, 칭기스칸 영웅기 1,웅진지식하우스, 2005; И Анна, “Чингис хааны нууц түүх 1”, С.Жаргалсайхан, Л.Удвал, Үнжинь жишиг хаус, 2005.
7. 이안나 역, 자르갈새홍, 칭기스칸 영웅기 2,웅진지식하우스, 2005; И Анна, “Чингис хааны нууц түүх 2”, С.Жаргалсайхан, Л.Удвал, Үнжинь жишиг хаус, 2005.
8. 이안나 역, 자르갈새홍, 칭기스칸 영웅기 3,웅진지식하우스, 2005; И Анна, “Чингис хааны нууц түүх 3”, С.Жаргалсайхан, Л.Удвал, Үнжинь жишиг хаус, 2005.

2. Өгүүллэг

1. Квон Сон Хүн, "Ламбагуайн нулимс", Д.Нацагдорж, (스님의 눈물), Атай Сонин, УБ, 2002.

⁶⁶ <http://www.choibalsan.mn/index.php?newsid=607>

2. 난당제제그와 정용환역, 샤르허브의 아지랑이, 더르즈집드 앵호벨트, 모시는사람들, 2006; Д.Нандинцэцэг, Чөн ён хуань, “Шар хөвийн зэрэглээ”, Доржзовдын Энхболд, 2006.

3. Бусад

1. 권성훈 역, “세 산에 얽힌 사연”, 데. 나차그도르지, 2006; Квон Сон Хүн, “Учиртай гурван толгой”, Д.Нацагдорж, УБ, 2006.
2. 김장구 역, 이평래역, “몽골의 역사”, 강톨가, 동북아역사재단, 2009; Ким Жангү, И Пйөнрэ, “Монголын түүх”, Ц.Гантулга, Зүүн Хойт Азийн Түүхийн Сан, 2009.
3. 김혜정 역, “몽골국 초대 대통령 오치르바트 회상록”, 푼살마긴 오치르바트, 오름, 2010; Ким Хе жөн, “Тэнгэрийн цаг”, П.Очирбат, Орым хэвлэл, 1996.
4. 베.돌마, 한정탁 역, “몽골의 역사”, 바아바르, 2008; Б. Баабар, “Монголын түүх”, Дулмаа.Б, Хан Жонтаг. УБ, 2008
5. 베, 돌마, 한정탁 역, “시사 몽골어, 몽골일간지로 보는 오늘의 몽골”, Дулмаа.Б, Хан Жонтаг, “Өнөөгийн Монгол”, УБ, Мөнхийн үсэг, 2009.
6. 테, 어트공톨 역, “시대의 도를 밝히 보여주는 종이새”, 울란바атар, 2015; Тогтохын Отгонтуул, “Цагийн жамыг тодруулагч Цаасан шувуу”, Улаанбаатар, 2015
7. 테, 어트공톨 역, “지혜의 열쇠”, 울란바атар, 2014, Тогтохын Отгонтуул, “Оюунтүлхүүр”, Улаанбаатар, 2014.

4. Ардын аман зохиол

1. 유원수 역, “게세르칸”, 몽골대서사시, 사계절, 2007; Юү Вөнъ сү, “Гэсэр хаан”, Сэгежөл хэвлэлийн газар, 2007.
2. 유원수 역, “장가르 1 - 영웅을 기다리는 유목민의 노래”, 한길사, 2011; Юү Вөнъ сү, “Жангар 1”, Ханъгилса, 2011.
3. 이안나 역, “말을 타고 가는 이야기”, 다쉬던덕, 이가서, 2006; И Анна, “Морьтой үлгэр”, Ж.Дашдондог, Игасө, 2006.
4. 이평래 역, “몽골민간신화”, 체렌소드놈, (대원동서문화총서 23), 대원사, 2001; И Пйөнрэ, “Монгол ардын домог үлгэр”, эмхтгэсэн Д.Цэрэнсодном, Тэвөнъсан, 2001.
5. 이안나 역, “몽골의 설화”, 체렌소드놈, 문학과지성사, 2007; И Анна, “Монгол ардын домог үлгэр”, эмхтгэсэн Д.Цэрэнсодном, Мүнъхаг гуажи сөнса, 2007.
6. 이안나역, 체렌서드님, “몽골 민족의 기원신화”, 울란바атар대학교출판부, 2001; И Анна, “Монгол ардын домог үлгэр”, эмхтгэсэн Д.Цэрэнсодном, Улаанбаатар Дээд Сургуулийн хэвлэл, 2001.

7. 이정희 역, “재미있는 몽골민담”, 백산자료원, 2000; И Жөн хьи, “Монголын ардын үлгэр”, Пэгсанъ жарё вонь, 2000.

II. Яруу найраг

1. Квон Сөн хүн, “Хэнз хурга”, “Хоёр ишиг”, “Анхны цас”, “Нууц янаг”, Д.Нацагдорж, Яруу найргийн шүүмж 32, Сөүл, 2008, 138-141х.
2. Квон Сөн хүн, “Миний нутаг”, “Миний ижий”, Д.Нацагдорж, Яруу найргийн шүүмж 33, Сөүл, 2008, 58-61х.
3. Квон Сөн хүн, “Гэр”, “Бадамлянхуа цэцэг”, “Яргуй”, “Монгол бүсгүй”, “Чи бидэн хоёр”, Б.Явуухулан, Яруу найргийн шүүмж 34, Сөүл, 2008, 141-144х.
4. Квон Сөн хүн, “Модуншаньюгийн айлтгал”, “Чоно”, “Аранш”, “Уяа”, “Эх”, Т.Галсан, Яруу найргийн шүүмж 35, Сөүл, 2009,
5. Квон Сөн хүн, “Хүлээлт”, Л.Өлзийтөгс, Яруу найргийн шүүмж 36, Сөүл, 2009, 37-38х.
6. Квон Сөн хүн, “Нүдээ аниад”, Ж.Батцэцэг, “Яруу найргийн шүүмж 36, Сөүл, 2009, 39-40х.
7. Квон Сөн хүн, “Цаг хугацааны бороо”, Б.Энхтуяа, Яруу найргийн шүүмж 36, Сөүл, 2009, 41-42х.
8. Квон Сөн хүн, “Нүүдэл”, Д.Сумьяа, Яруу найргийн шүүмж 36, 2009, Сөүл, 43х.
9. Квон Сөн хүн, “Өө, энэ өдрүүд...”, “Юу ч болоогүй мэт...”, “Цаг алган дээр хайлж...”, Г.Лхагвадулам, Яруу найргийн шүүмж 36, Сөүл, 2009, 44-45х.
10. Квон Сөн хүн, “Хэн нэгэнд үнэн хайртай байна гэдэг...”, “Сэтгэл минь хув хуурай байгаа ч...”, “Тайлж тавьсан даашнзны минь хормой...”, “Эргэж харалгүй яваад өгөхөд чинь...”, “Болзсон тэр минь ирээгүй өдөр”, Л.Өлзийтөгс, Яруу найргийн шүүмж 36, Сөүл, 2009, 96-99х.
11. Квон Сөн хүн, “Тэнгэрт үлдсэн шувууны мөр”, “Ойхон арлын зүүд”, “Хүлээлт”, “Миний өтөл нас”, “Миний л нэрийг дуудсаар...”, Г.Аюурзана, Яруу найргийн шүүмж 38, Сөүл, 2009, 36-40х.
12. Квон Сөн хүн, “Говь”, “Тэмээ”, Б.Явуухулан, Яруу найргийн шүүмж 39, Сөүл, 2010, 41-46х.
13. Квон Сөн хүн, “Морины дууль”, “Гэгээн бодол минь навчистай хамт унасаар...”, “Чи бид хоёрын од харалдаа байдаг...”, “Чи минь дуулж байна...”, “Надаас цаг хугацааг чимээгүйхэн нуух гэж...”, “Баярлалаа, ирж байгаарай...”, “Буцах шувуудын гуниглангуй...”, “Ширээний чидэн асаалттай байна...”, Ж.Болд-Эрдэнэ, Яруу найргийн шүүмж 41, Сөүл, 2010, 73-78х.
14. Квон Сөн хүн, “Ээжидээ би үнэтэй”, “Хүүдээ”, “Чамайг би зурсан”, Г.Мөнхцэцэг, Яруу найргийн шүүмж 43, Сөүл, 2011, 116-120х.

15. Квон Сөн хүн, “Зураглал”, “Ертөнцийн тухай гүн бодол”, “Зөрлөг дээр учирсан...”, “Би төгөлдөр хуур...”, Д.Энхболдбаатар, Яруу найргийн шүүмж 44, Сөүл, 2011, 51-55х.
16. Квон Сөн хүн, “Улаан гэрлийн охин”, “Надад хангалттай будаг бийрийг өг”, “Хоригдол”, “Чамдаа”, Б.Батрэгээдмаа, Яруу найргийн шүүмж 45, Сөүл, 2011, 86-91х.
17. Квон Сөн хүн, “Асаалт”, “Хана”, Б.Ичинхорлоо, Яруу найргийн шүүмж 46, Сөүл, 2011, 251-255х.
18. Квон Сөн хүн, “Галт тэрэг хөдлөхөд...”, “Орой намрын шүлэг”, “Хичээлдээ бас чамд яарч...”, “Бороо орохоор...”, “Намар”, А.Эрдэнэ-Очир, Яруу найргийн шүүмж 49, Сөүл, 2012, 42-47х.
19. Б.Дулмаа, “Аав минь”, Х.Чилаажав, Азийн утга зохиол сэтгүүл. № 1 Сөүл., 2001.
20. Б.Дулмаа, “Хайрт аав”, “Эмэгтэй”, “Монгол эх орон”, Х.Чилаажав, Азийн уран зохиолын форум. Сөүл., 2005.
21. 이안나 역, 룽상도르찌 을지텍스, 나뭇잎이 나를 잎사귀라 생각할 때까지, 이룸(김현주), 2007; И Анна, “Навч намайг навч гэж бодох хүртэл”, Л.Өлзийтөгс, 2007.
22. 이안나 역, 몽골현대시선집, 문학과지성사, 2003; И Анна, “Орчин үеийн Монголын шилдэг яруу найраг”, Мүнххаггуажисонса, 2003.
23. 이안나 역, 바오긴 락그와수렌, 한 줄도 나는 베끼지 않았다, 사문학의 숲, 2013; И Анна, “Хоёрын тоо”, Б.Лхагвасүрэн, Са мүнххагэ сүп, 2013.

III. Эрдэм шинжилгээ

1. Квон Сөн хүн, “Монгол хэл аялгууны учир”(몽골어와 제 방언), Ш.Лувсанвандан, Монгол Судлал X, Сөүл, 2000, 251-275х.
2. 『몽골의 무속과 민속』, 고려대 민족문화연구원, 민속학 연구소 편, 월인, 2001. Г.Эрдэнэчимэг, “Монгол бөө”, О.Пүрэв, Корйө Их Сургуулийн Үндэсний соёлын хүрээлэн, Угсаатны зүйн хүрээлэнгийн хэвлэл, 2001;
3. 설펜자빈 돌람, 『몽골 신화의 형상』, 이평래 역, 태학사, 2007; И Пйөнөрэ, “Монгол домог зүйн дүр”, С.Дулам, Нэмэн засварласан хоёрдахь хэвлэл, “Монгол соёлын чуулган” I боть, Улаанбаатар, 2009.
4. 『역주 몽골 황금사』, 김장구 역주, 동북아역사재단, 2014; Ким Жангү, “Хураангуй Алтан товч”, Зүүн Хойт Азийн Түүхийн Сан, 2014
5. 유원수 역, 『몽골비사』, 혜안, 1994; Юү Вөнъсү, “Монголын нууц товчоо”, Хез ань, 1994.
6. 유원수 역, 『몽골비사』, 사계절, 2004; Юү Вөнъсү, “Монголын нууц товчоо”, Сагежөл, 2004.

7. 이안나역, 『몽골의 가정 예절과 전통』, 남질,민속원, 2007; И Анна, Монгол гэр бүлийн ёс заншил ба уламжлал, Т. Намжил, Миньсогвөн, 2007.
8. 체데브 다그미트마역, 돌고룬 체데브, 『몽골불교사』, 불교통신교육원, 2003
9. 최학근 역주, 『蒙古諸汗源流의 寶綱, 蒙古 源流』, 보경문화사, 1985; Орчуулж, тайлбар зүүлт хийсэн Чой Хаг гын, “Саган сэцний Эрдэнийн товч”, Погйөн мүнхва са, 1985.

(Солонгос хэлнээс монгол руу)

I. Үргэлжилсэн үг

1. Роман, тууж

1. Баттөр. Ж, Эрдэнэчимэг.Г, “Энх-Амгалан хаан”, Ж. Спэнс, Непко, 2015; 조너슨 D 스펠스, “강희제”, 이준갑 역자, 2001.
2. Баярмаа.Г, “Гэрээ орхисон минь”, Хёнъ Ги Рёнъ, Болор судар, 2012; 현길언, “나의 집을 떠나며”, 문화과지성사, 2009
3. Нандинцэцэг.Б, “Одой хүний хөөргөсөн бяцхан бөмбөлөг”, Жу Сэ Хи, УБ, 2003; 베, 난당체체그 역, “난장이가 쏘아올린 작은 공”, 조세희, 이성과 힘, 2000.
4. Нармандах.Д, “Бан Ги Мүнъ - Солиотой юм шиг хичээллэж, суутан юм шиг мөрөөд”, Шинъ Үн жинъ, Мйөнжинъ хэвлэлийн газар, 2007; 신웅진, 바보처럼 공부하고 천재처럼 꿈꿔라(반기문 유엔사무총장이 세계청소년에게 전하는 꿈과 희망의 메시지), 명진출판사, 2007.
5. Цэрэндорж.Ц, “Хон Гилдон нэрт шастир”, Хө Гйүнъ, УБ, 2008; 허균, “홍길동전”
6. Цэрэнхорлоо.Ч, “Бари гүнж”, Хван Сөг йөнъ, Соёмбо, 2013; 황석연, ‘바리데기’, 창비, 2007.
7. Эрдэнэсүрэн.Д, “Би эмээтэйгээ амьдардаг”, Чвэ Минь Гён, Ном хур, 2012; 최민경, “나는 할머니와 같이 산다”
8. Эрдэнэсүрэн.Д, “Манай ангийн овгор”, Ли Мүн Ёл, Монсудар, Адмон ХХК, 2009; 이문열, “우리들의 일그러진 영웅”, (1987 년도 제 11 회 이상문학상 작품)
9. Эрдэнэсүрэн.Д, “Тэнгэрийн цэцэг”, И Инхва, Мөнхийн үсэг, 2007; 이인화, “하늘꽃”, 동방미디어, 2002
10. Эрдэнэсүрэн.З, “Ээжийгээ даатгая”, Шин Гён Сүг, Сэлэнгэ пресс, 2013; 신경숙,
11. “엄마를 부탁해”, 창비, 2008

12. Эрдэнэчимэг, Г, “Ко Сань жа”, Паг Бөм шинь, Мөнхийн үсэг хэвлэлийн компани, 2012; 박범신, “고산자”, 문학동네, 2009.

2. Өгүүллэгийн түүвэр

1. Солонгос өгүүллэгийн дээжис, Б.Лхагваа нар, УБ, 1996
 - i. Б.Лхагваа, “Аадар бороо”, Хван Сүнъ вөнъ, 베, 하고, “소나기”, 황순원
 - ii. Б. Норовням, “Тогоруу”, Хван Сүнъ вөнъ, 베, 노로브남, “학”, 황순원
 - iii. Г.Эрдэнэчимэг, “Төмс”, Ким Дон инь, 게, 에르덴치메그 “감자”, 김동인
 - iv. Э.Баярцэцэг, “Ядуу эхнэр” Хёнъ Жинъ гөнъ, 예, 마야르체체그, “빈처”, 현진건
 - v. С.Мөнхжаргал, “Сагаг цэцэг цэцэглэх цагаар” И Хё сөг, 에스, 멩흐자르갈, “메밀꽃 필 무렵”, 이효석
2. Солонгосын шилдэг зохиолын дээжис, Ч.Цэрэнхорлоо, Мөнхийн үсэг, 2006
3. Солонгосын шилдэг өгүүллэгийн дээжис, Б.Лхагваа нар, Сөүл хот, Дүсор, 2000
 - i. Б.Лхагваа, “Хэлгүй Сам Рён И”, На До хян, 베, 하과, “병어리 삼룡이”, 나도향
 - ii. С.Номиндарь, “Аз тохиосон өдөр”, Хён Жин Гон, 스, 노밍다리, “운수 좋은 날”, 현진건
 - iii. Д.Эрдэнэсүрэн, “Далавч”, Ли Санг, 데, 에르덴수렙, “날개”, 이상
 - iv. Д.Бүрэнжаргал, “Ваар урлагч өвгөн”, Хуанг Сүн Вон, 데, 부렌자르갈, “독짓는 늪은이”, 황순원.
 - v. Ч.Цэрэнхорлоо, “Ахмад Ли”, Жон Гуанг Юунг, 체, 체렙호를로, “꺼비단 리”, 전광용.
 - vi. Д.Тэгшжаргал, “1964 оны өвөл, Ким Сынг уг, ”де, 텍시자르갈, “서울, 1964 년 겨울”, 김승옥,
 - vii. Ариунзул, “Бусдын гэрт”, Чүэ Ин ху, 아리웅졸, “타인의 방”, 최인호.
 - viii. Б.Отгонтогтох, П.Оюунгэрэл, “Занга”, Жу Сэ Хыи, 베, 어트경터터호, 페, 오음계렙, “내 그물로 오는 가시고기”, 조세희.
 - ix. Б.Энхсаруул, “Холын тэр минь”, Со Ёнг Ын, 베, 앵흐сароул, “먼 그대”, 서영은

- х. Б.Нандинцэцэг, “Саарал цасан хүн”, Чүэ Юн, бе, 난딩체체그, “회색 눈사람”, 최윤.

3. Намтар

1. Баттөр.Ж, Бороо.З, “Солонгосын баатар Ким Гү-гийн дурдатгал”, Улаанбаатар, 2009; 제, 바트터르 역, “백범일지”, 김구, 돌베개, 2005
2. Баттөр.Ж, “Ажлаар амьсгалсан он жилүүд”, И Мёнбаг, Солонгос Монголын харилцааг дэмжих нийгэмлэг (КОМЕКС), ВСІ хэвлэх газар, 2009; 제, 바트터르 역, “신화는 없다”, 이명박, 김영사, 2005
3. Баттөр.Ж, “Пак Жөнх Хый: Солонгосын сэргэн мандалт”, О Вончөл, Непко, С2009; 오원철, “박정희는 어떻게 경제강국 만들었나”, 동서문화사, 2006.
4. Баттөр.Ж, “Би үнэнч шударга хөдөлмөрөөр Америкийг байлдан дагуулсан”, Бэг Ён Жүн, 2010; 제, 바트터르 역, “나는 정직과 성실로 미국을 정복했다”, 백영중, 랜덤하우스, 2007.
5. Баттөр.Ж, Эрдэнэчимэг.Г, “Цөхрөл намайг хатуужуулж, найдвар намайг урагшлуулдаг”, Пак Гынхе, Непко, 2013; 박근혜, 절망은 나를 단련시키고 희망은 나를 움직인다, 위즈덤하우스, 2007

4. Ардын аман зохиол

1. Ариунбайгаль.Б, “Сайхан яриа”, УБ, 2003
2. Сайнбилэгт.Д, “Чүнхянг бүсгүйн домог”, УБ, Мөнхийн үсэг. 2006, “춘향전”
3. Уугантуяа.Д, “Солонгосын домог үлгэр ба хууч яриа”, И Жон-Сүг, УБДС, 2008; 이정숙, “전설과야화”, 한가람서원, 2007.
4. Эрдэнэсүрэн.Д, “Солонгос үндэстний үлгэр домог”, Admon, 2011

5. Бусад

1. Амартайван.М, Энх-Амгалан.Б, “Холын улс ба хөрш улс: Солонгос улс”, И Вонбуг, УБДС, 2009; 이원복, 21 세기 먼나라 이웃나라: 우리나라편, 김영사, 2003.
2. Амартайван.М, Энхзул.С, “Гадаад хүнд зориулсан Солонгосын соёлын унших бичиг”, Квөн Йён минь бусад, 2010; 엠, 아마르타이왕 역, “외국인을 위한 한국문화 읽기”, 권영민외, 아름다운한국어학교, 2009.
3. Амартайван.М, “Солонгос, солонгос хүн, солонгосын эдийн засаг”, И Вонбуг, Сун Бённаг, УБДС, 2004; 이원복, “만화로 보는 한국 한국인 한국경제”, 동아출판사, 1993

4. Амартайван.М, “Хэлмэрчлэх орчуулах үндэс”, Чвэ Жонхва, УБДС, 2004; 최정화, 통번역 입문, 1998
5. Ариунаа.Д, “Дээврийн өрөөн дэх миний мөрөөдөл”, И Жи Сонг, Хаан принтинг ХХК, 2010; 이지성, “꿈꾸는 다락방”, 국일미디어, 2007
6. Баттөр.Ж, “Таны хүүхэд гоц ухаантай”, Жөн Мириам,
7. Баттөр.Ж, Баярмаа.Г, Эрдэнэчимэг.Г, “Хөгжингүй орон болохын нууц”, Юү Жүн гынъ, УБ, 2007;
8. Баттуяа, Ким Сон Мүг, Тэр эрэгтэйн хүсдэг эмэгтэй, тэр эмэгтэйн хүсдэг эрэгтэй, УБИС, 2013.
9. Баярмаа.Э, “Анзаарч чадвал амьдрал сайхан”, Хэ Мин, 2013; 헤민스님, “멈추면 비로소 보이는 것들”, 쌤앤파커스, 2012
10. Ганчимэг.Б, “Америкийн агуу ерөнхийлөгч А Линкольн”, Жон Гуан, 전광, “책벌레 링컨이 대통령이 되었어요”, 생명의 말씀사, 2005
11. Ким Жон Рэ, “Мянганы гайхамшигт хүн”, 김종래, “밀레니엄 맨”
12. Ким Ү Жүн, Хорвоо дэлхий уудам, хийх ажил их байна, Б.Лхагваа, Д.Жамьяандорж, УБ, 1992; 김우중, “세계는 넓고 할일은 많다”, 김영사, 1989
13. Ким Юн Ги, Амьдралд хөтлөх үнэний зам, намтар хураангуй. УБ, 2008 он.
14. Мөнхчимэг.Б, “Намайг хөтлөн дагуулагч чи хэн бэ?” Паг Уг Сү, Удам Соёл, 2013
15. Нарангэрэл.А, Мягмарсүрэн, Өлзийжаргал.Ч, “Эмэгтэй хүний амьдрал гэрлэлтээр төгс болдог”, Нам Ин Сүк, Сэлэнгэ пресс, 2012; 남인숙, “여자의 인생은 결혼으로 완성된다”, 시작, 2009
16. Нармандах.Д, “Цагаан ордныг залбирлын өргөө болгосон ерөнхийлөгч Линкольн”, Жон Гуан, 데, 나르만다흐역, “책벌레 링컨이 대통령이 되었어요”, 전광, 생명의 말씀사, 2005
17. Өлзийжаргал.Ч, “Өөдрөг үзлийн үр”, Ким Хён Тэ, Сэлэнгэ пресс, 2012; 김현태, “긍정의 씨앗”, 주니어랜덤, 2009
18. Оюунжаргал.О, “Бүсгүй та эргэлзэлгүй яв”, Нам Ин Сүг, 2009; 남인숙, “여자 거침없이 떠나라”, 낸덤하우스, 2008
19. Оюунжаргал.О, “Эмэгтэй хүний амьдрал 20 наснаас эхэлдэг” (1-р дэвтэр), Нам Ин Сүг, 2010; 남인숙, 여자의모든인생은 20 대에결정된다, 랜덤하우스코리아, 2009
20. Оюунжаргал.О, “Эмэгтэй хүний амьдрал 20 наснаас эхэлдэг” (2-р дэвтэр), Нам Ин Сүг, 2010
21. Оюунчимэг.О, “Бурхан байхгүй гэж хэлэхээсээ өмнө”, Жан Ду Ман; 장두만,
22. “하나님이 없다고 말하기 전에”, 요단출판사, 2000
23. Урангоо.Б, “Сэжун хааны сэтгэл зүйн менежмент”, Пэг Ги Буг, Мөнхийн үсэг, 2012; 백기복, “대왕 세종”, 크레듀, 2007

24. Урангоо.Б, “20 насандаа бүү бууж өг”, И Жи Сон, Амар-Өргөө ХХК, 2013
이지성, “스무 살 절대 지지 않기를”, 리더스북, 2011.
25. Урангоо.Б, “20-30 настнуудыг амжилтанд хүргэх 30 өдрийн төлөвлөгөө”,
И Жи Сон, Амар-Өргөө ХХК, 2013; 이지성, “20 대를 변화시키는 30 일
플랜”, 맑은소리, 2006.
26. Цэрэнхорлоо нар, “Шуурганаар сийлэгдсэн түүх”, Ким Жон Рэ, 김종래,
“유목민이야기”, 자우출판사, 2002
27. Чо Ён Рэй, Амьд бамбар: Чун Тай Ил-ийн намтар; 전순옥, “한 줄기 불꽃:
전태일 평전”, 2003
28. Шин Инчол, Шидэт түрийвч, Б.Энх-Амгалан, 2011; 신인철, 마법의 지갑,
한스미디어, 2008
29. Эрдэнэчимэг.Г, БНСУ-ын Гадаад эдийн засгийн бодлогын хүрээлэн, “Төв
Ази. Монгол улсын хөрөнгө оруулалтын орчин, БНСУ-ын аж ахуйн
байгууллагууд Монголын зах зээлд өргөнөөр нэвтрэх нь”, VCI хэвлэлийн
газар, 2014. 게, 에르덴치메그, 대외경제정책연구원, “몽골의 투자환경과
한국기업의 진출확대방안”, VCI, 2014.
30. “Хүн өөрийгөө 1% л өөрчлөхөд амьдрал боломжоор дүүрэн”

II. Яруу найраг

1. Квон Сөн хүн, Орчин цагийн солонгосын шүлэг I, (한국 현대시 1) УБ,
2005, 120х.
2. Квон Сөн хүн, Солонгосын эртний яруу найргаас(I), -“Шар
бялзуухай”(황조가), “Маддуны дуу”(서동요), “Дүүгээ дурсахуй”
(제망매가), “Ардыг гэгээрүүлэх дуу”(훈민가), Солонгос судлал 2, УБ,
2005.
3. Квон Сөн хүн, Солонгосын эртний яруу найргаас(II), -“Хайртыгаа
санагалзах дуу”(사미인곡), Солонгос судлал 4, УБ, 2006.
4. Квон Сөн хүн, Орчин цагийн солонгосын шүлэг II (한국 현대시 2), УБ,
2007, 173х.
5. Сайнбилэгт.Д, Баттөр.Ж, Сон Ыи минъ, “Солонгосоос ирсэн нэгэн
шувуу”, Гү Жүн -хуй, 1997
6. Цэрэнхорлоо.Ч, “Би бол чи юм”, Хуан Жи Ү, Адмон, 2007; 황지우,
“나는 너다”, 풀빛, 1987
7. Цэрэнхорлоо.Ч, “Цаас”, Шинь Дал жа, Соёмбо.

III. Эрдэм шинжилгээ

1. Монгол Солонгосын эрдэм шинжилгээний анхдугаар симпозиум, БНСУ-
ын Үндэсний музей, МУ-ын ШУА-ийн Археологийн хүрээлэн, МҮТМ,

- Сөүл -УБ, 2003 (солонгос-монгол, монгол-солонгос орчуулга)
Ц.Цэрэндорж
2. Монголын Улаанбаатар Солонгосын үндэсний зурагтай уулзлаа, Сөүл - УБ, 2009 (солонгос-монгол, монгол-солонгос орчуулга) Ц.Цэрэндорж
 3. Сайнбилэгт.Д, “Утгыг тайлж хялбаршуулсан Хүнмин Жонгым” (Иргэнийг сургах зөв аялгуу), Үндэсний Хэлний Хүрээлэн, 2008; 국립국어원, “훈민정음”, 생각의나무, 2008
 5. Талын эзэнт гүрэн Хүннү, *Монгол-Солонгосын хамтарсан судалгааны 10 жилийн ойд зориулсан эрдэм шинжилгээний хурлын материал*, МУ-ын ШУА-ийн Археологийн хүрээлэн, МҮМ, БНСУ -ын Үндэсний музей, УБ, 2008
 6. Цэрэндорж.Ц, Гантулга.Ж, “Гурван улсын нөхсөн судар”, Ирйён, УБ, 2011; 일연, “삼국유사”, 흥신문화사, 1993.
 7. Цэрэндорж.Ц, “Дуурлиг нарсны хүннү булш” (Тусгай үзэсгэлэнгийн каталог), Сөүл-УБ, 2009 (солонгос-монгол хамтын орчуулга)
 8. Цэрэндорж.Ц, Худгийн толгойн хүннү булш, БНСУ -ын Үндэсний музей, МУ-ын ШУА-ийн Археологийн хүрээлэн, МҮТМ, Сөүл, 2003 Чулуунд сийлсэн нүүдэлчдийн амьдралын хэв маяг, оюуны соёлын сэтгэлгээ, БНСУ-ын Кёнжү-гийн Үндэсний соёлын өвийн хүрээлэн, Чигжи сүм музей, МУ -ын ШУА-ийн Археологийн хүрээлэн, Сөүл, 2008,
 9. Цэрэндорж.Ц, Чү Чэхйөг, Юань улс хятад угсаатныг ноёлон захирч байсан нь (Юань гүрний түшмэлийн давхаргын нийгмийн гарлын талаарх шинжилгээ) (өгүүлэл) – *Acta Historica*, МУБИС-ийн ТНУС-ийн эрдэм шинжилгээний сэтгүүл, №9, УБ, 2008, 122-136-р тал.
 10. Цэрэндорж.Ц, Чү Чэхйөг, Монгол, солонгосчууд “Халх овог – Нумтан угсаатан”-аас салбарласан талаарх шинжилгээ (өгүүлэл) - *Acta Mongolica*, МУИС-ийн Монгол судлалын хүрээлэнгийн эрдэм шинжилгээний сэтгүүл, №9 (320), УБ, 2009, 125-146-р тал.
 11. Эрдэнэчимэг.Г, “Гурван улсын түүхэн тэмдэглэл”, ‘Когүрйогийн их вангуудын намтар’, 13 -р дэвтэр, Солонгос судлал сэтгүүл 3, МУИС, ГХСС, 2006, 94-107 нүүр; G. Erdenechimeg, 『삼국사기』, ‘고구려 본기’ 권 제 13,
 12. Эрдэнэчимэг.Г, “Гурван улсын түүхэн тэмдэглэл”, ‘Когүрйогийн их вангуудын намтар’, 14-р дэвтэр, МУИС, ГХСС, 2006, Солонгос судлал сэтгүүл 4, 77-84 нүүр; 『삼국사기』, ‘고구려 본기’ 권 제 14,
 13. Эрдэнэчимэг.Г, “Юань ба Их Монгол улс”, Ким Хо Дон, ОУХС-ийн эрдэм шинжилгээний бичиг, 2011.

Summary

Mongolia starts to prepare national trained staffs with Korean language skills, as this country established diplomatic relationship with Korean People's Republic in 1990. Since then, Mongolian readers more and more gets familiarize with masterpieces of South Korean literary authors.

Korean literature that translated into Mongolian can be classified into two main stages, before and after 1990. The main reason of 1990's as a boundary is that Mongolia has started its own national qualified staffs with Korean language skills exactly in this period. Nowadays, there are many translated Korean works for Mongolian readers since the diplomatic relationship has established between two nations, and as various Korean literature translation foundations gave a lot of support in this practice. Especially, it is noteworthy that three pieces of Korean old classic literary works has been translated into Mongolian classic literary language skillfully. Meanwhile, in consequence of nonstandard or substandard translations, it needs veteran translators' leadership which accumulated almost 20 years knowledge.